1863. 18. septbrm. haust, heldur en að bíða eptir því, að beitt verði hinu fyrirhugaða lagaboði, og fullyrðir um leið, að nokkrir af alþingismönnum hafi heitið því, að bændur í sjúku og grunuðu hèruðunum skyldu úr þeirra kjördæmum fá fyrir sanngjarnt verð eins margt fè og þeir þyrftu, jafnskjótt og þeir förguðu öllu fè sínu í tækan tíma með niðurskurði.

En það er auðsætt, að slík aðferð frá þingsins hálfu lægi fyrir utan stöðu þess og verkahring, og hlaut hún því fremur að vekja furðu, sem hún yrði beinlínis að koma í bága við það, að alþingi aðhylltist í öllu verulegu fyrgreint lagafrumvarp stjórnarinnar, sem fer í gagnstæða átt við það, sem þingið kvað hafa ráðið mönnum til í umburðarbrèfi því, sem „Þjóðólfur" segir, að út hafi komið frá þinginu; og þareð það eptir stjórnarráðsins áliti bersýnilega mundi hafa hinar skaðlegustu afleiðingar fyrir sveitir þær, sem hlut eiga að máli, ef svo væri að farið, sem hèr er um rætt, og skorið að nauðsynjalausu niður allt sauðfè í Kjósar- og Gullbringusýslu og nokkrum hluta Borgarfjarðar sýslu, er íbúar hèraða þessara mundu með því móti verða fyrir þeim hnekki á aðalatvinnuvegi þeirra, að þeir mundu eigi um langan tíma bíða þess bætur, þá hefir dómsmálastjórnin álitið skyldu sína að ráða mjög fastlega frá þessu skaðvænlega og óþarfa tiltæki.

Ef svo er, að slíkt umburðarbrèf, sem nú var greint, sè út gengið frá alþingi, eruð þèr, herra stiptamtmaður, beðnir, að segja hlutaðeigandi embættismönnum fyrir svo sem þörf er á, samkvæmt því, sem að framan er tekið fram, svo og að birta almenningi efni brèfs þessa.

---

30. septbrm. **79. Brèf dómsmálastjórnarinnar til allra sýslumanna á Íslandi og til bæjarfógetanna í Reykjavík og á Akureyri, um verzlunarskýrslur.**

Það er í ýmsu tilliti áríðandi, að til sèu nákvæmar og áreiðanlegar skýrslur um verzlunina á Íslandi, en verzlunarskýrslum þeim, sem að undanförnu hafa tilbúnar verið sam-

kvæmt rentukammerbrèfi 9. maí 1840[1], hefir verið mjög svo ábótavant einkum að því leyti, að þær, auk þess að þær bersýnilega eru ónákvæmar, hafa haft þann galla, að vörumegn ýmsra vörutegunda hefir verið til greint á þann hátt, að ekki hefir verið unnt að sjá, hversu mikið hafi í raun rèttri verið flutt inn í landið eður út úr því af þeim vörutegundum. Til að reyna að bæta úr þessu hefir því dómsmálastjórnin látið búa til ný eyðublöð fyrir skýrslur um innfluttar og útfluttar vörur. 1863. 30. septbrm.

Um leið og yður hèrmeð eru send nokkur exemplör af eyðublöðum þessum, skal skorað á yður að fá eitt þeirra í hendur skipstjóranum á sèrhverju því skipi, sem kemur á nokkra höfn í lögsagnarumdæmi yðar og nokkur farmur er fluttur úr eður í, undir eins og skipið kemur þangað, og bjóða honum að útfylla það nákvæmlega, og riti hann síðan nafn sitt undir eður og sá, sem vörurnar hefir sent eður við þeim tekur. Áður skipstjóri fer burt af höfninni, á hann að skila yður aptur eyðublaðinu, og eigið þèr síðan á ári hverju, þegar siglingum hættir (hið fyrsta skipti fyrir árið 1864), að senda beina leið til stjórnarráðsins allar þær vöruskrár, sem þèr hafið tekið við, en gefa jafnframt hlutaðeiganda amtmanni vitneskju um það.

Enn fremur má þykja áríðandi, að til sèu fullkomnar skýrslur um siglingar til Íslands, og skorar þessvegna dómsmálastjórnin á yður, að semja framvegis á ári hverju og senda hingað skýrslu um þau skip, er koma á sèrhvern verzlunarstað í lögsagnarumdæmi yðar, og laga hana eptir meðfylgjandi skýrsluformi[2],

[1]) Konúngsúrsk. 1. april 1840 í Lagasafn. handa Íslandi.

[2]) Skýrsluform þetta er þannig lagað:

Skýrsla

um þau skip, sem komið hafa til ... verzlunarstaðar og þaðan farið árið 18.

Mánaðar dagur.	Nafn skipsins	Stærð skipsins í dönsk um lestum.	Skipstjóri	Útgjörðar-maður skipsins	Hvaðan skipið kom.	Hvert skipið fór	Athugasemdir.

1863. 30. septbrm. en þess ber að gæta, að í þeirri skýrslu á að tilgreina öll skip, hvort sem þau eru fermd og affermd eður ekki.

---

2. októberm. **80. Brèf dómsmálastjórnarinnar til utanríkisstjórnarinnar, um sölu á frakknesku fiskiskipi í Suðurmúlasýslu.**

Foringi hinnar frakknesku herflotadeildar, sem er við Ísland, Robin du Parc, hafði í brèfi til stiptamtmannsins þar borið sig upp yfir því, að hinn setti sýslumaður í Suðurmúlasýslu, Björn umboðsmaður Skúlason, í maímánuði í fyrra hefði selt, með þeim hlutum, er þar til heyrðu, frakkneskt fiskiskip, l'Eugene frá Dunkerque, er hafði strandað nálægt Nesi í Norðfirði 19. dag s. m., og segir í umkvörtuninni, að sala þessi hafi farið fram þrátt fyrir skýlaus mótmæli skipstjórans. Eins og þegar er frá skýrt í brèfi dómsmálastjórnarinnar til utanríkisstjórnarinnar 12. d. septembermán. f. á., var hlutaðeiganda amtmanni sama dag boðið að láta halda rèttarpróf, til að fá vissu um, hvernig á máli þessu stæði. Eptir að stjórnarráðið nú hefir meðtekið eptirrit af rèttarprófi því, sem samkvæmt þessu var haldið við lögreglurètt Suðurmúlasýslu og byrjað var 4. marzmán. þ. á. en lokið 27. dag s. m., skýrir dómsmálastjórnin frá málinu á þessa leið:

Í umkvörtunarbrèfi því, sem að ofan er getið, segir, að formaðurinn á skipi því, er strandaði, hafi fyrir milligöngu hafnsögumannsins þar á staðnum beðið prestinn þar að skýra sýslumanninum frá, að hann óskaði að fá hús til að geyma í vistir m. m.; að sýslumaðurinn nokkrum dögum síðar þrátt fyrir mótmæli skipstjórans hafi látið selja skipið með þeim hlutum, er til þess heyrðu, og hafi hótað skipstjóra hörðu ef hann eigi lèti af mótþróa sínum móti sölunni, og að presturinn því líklega í ábataskyni hafi rangfært tilmæli skipstjóra til hans. En eptir rèttarprófunum verður að álíta, að skipstjórinn í raun og veru hafi beðið prestinn að skora skriflega á sýslumann að koma á skipbrotsstaðinn til að selja skipið, eður að minnsta kosti hafi